

Meno:

Priezvisko:

Test zo slovenského jazyka a literatúry

E-TESTOVANIE T5-2017

Príprava na T5-2017

Milí žiaci,
máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

- Test obsahuje 3 ukážky a 30 testových úloh.
- Úlohy 01 – 21 sa vzťahujú na ukážky.
- Úlohy 22 – 30 sa nevzťahujú na ukážky.
- V teste je:
 - 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
 - 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.
- Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Ak niektorú úlohu neviete vyriešiť, pokračujte v riešení ďalšej úlohy. Do odpovedového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.
Prosím, píšete čitateľne.
- **Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpovedovom hárku.** Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.
- Pri zapisovaní odpovedí používajte pero, ktoré píše namodro.
- Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.
- Na vypracovanie testu máte 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Ukážka 1

Ľubica Brezovická Šebeková: Kto má žihadlo?

Snečnicové polia žiaria ako slnko. Milióny včiel lietajú sem a tam na veľké žlté kvety a zbierajú si zásoby na zimu. Starký každý deň skontroluje, koľko nanosili do úľov zlatistého medu. Občas vybral niektorý rámik a vedel z neho ako z knihy prečítať, či je v úli všetko v poriadku. Tomáš ho veľmi pozorne sledoval a všetko si zaznačoval:

Rámik tvorí drevená obruba, v ktorej je na drôtikoch prichytený tenký voskový plást so včelími bunkami. Tie bunky sú ako maličké poháriky poukladané natesno vedľa seba. Do nich dávajú včely med, peľ a včelie vajíčka. Keď je bunka plná, vyrobí na ňu voskový vrchnáčik. Pod ním potom odpočíva med alebo rastú malé včielky. Podľa farby a tvaru vrchnáčika vie včelár rozoznať, čo je vo vnútri buniek.

„Pozri Tomáško, toto je trúd,“ povedal starký a podal vnúčikovi včelieho samčeka.

„Trúdy nepichajú, však?“ spýtal sa Tomáš. Opatrne si vyhrnul sieťku na svojej kukle, aby lepšie videl.

„Áno, nemajú žihadlá.“

„A si si istý, že je to trúd?“ zaváhal chlapček, keď pozoroval, ako mu drobný tvor lezie po ruke.

„Áno, som,“ zasmial sa starký. „Všimni si, že má okrúhly zadoček a je väčší ako robotnice.“

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Ktorá z nasledujúcich viet je pravdivá na základe ukážky?

- A** Včelár rozoznáva vnútro bunky podľa chuti.
- B** Trúd je od včely ťažko rozpoznateľný.
- C** Úle treba kontrolovať každý týždeň.
- D** Včielky si robia zásoby na zimu.

02. V ktorej možnosti je kľúčové slovo prvého odseku ukážky?

- A** úľ
- B** bunky
- C** žihadlo
- D** robotnice

03. Napíš na základe ukážky, ktorý člen včelej rodiny ťa nemôže pichnúť?

04. Obrázok, ktorý znázorňuje obsah textu sa nazýva

_____.

05. V ktorej možnosti je správne zapísaná priama reč?

- A** „Majú trúdy žihadlá?“ vyzvedal vnúčik.
- B** „Majú trúdy žihadlá“? vyzvedal vnúčik.
- C** Majú trúdy žihadlá? „vyzvedal vnúčik.“
- D** Majú trúdy žihadlá? „vyzvedal vnúčik“.

06. V ktorej možnosti je správne napísaná radová číslovka 29. február?

- A** dvadsiatydeviaty
- B** dvadsiaty deviaty
- C** dvadsaťdeväť
- D** dvadsať deväť

07. V ktorej možnosti je správne dokončenie nasledujúcej vety?

Hlavná postava literárneho diela

- A** má niektoré ľudské vlastnosti.
- B** sa občas spomína v príbehu.
- C** pomáha konať dobré skutky.
- D** sústreďuje okolo seba dej.

Ukážka 2

Neposedné sýkorky

Už je tu čas začať pripravovať krmivo a príbytok pre vtáčiky. Zima je pre vtáčiky ťažkým obdobím. Najmä vtedy, keď je veľa snehu a silný mráz. Do krmidiel alebo na parapety okien im môžeš nasypať slnečnicu, proso, orechy alebo iné semená. Každý rok v zime pripravme potravu pre vtáčiky, ktoré ju nemôžu nájsť v prírode pod snehom.

Pán učiteľ nám pripravil recept na vtáčí koláč.

Vtáčí koláč

1. Vlož do misky 250 g masti a počkaj, kým zmäkne.
2. Pridaj približne po 200 g hrozienok, vtáčieho zobu a nesolených arašidov, aby vtáčiky nemali problém s trávením.
3. Prstami všetko dôkladne zmiešaj dokopy.
4. Zmes vytvaruj približne do tvaru gule a nechaj ju v chladničke stuhnúť.
5. Potom ju vlož do plastovej sieťky a zaves na strom.

Pripravený koláč sme zavesili na strom v školskej záhrade. Pán učiteľ pochválil celú triedu za usilovnú prácu. Nasledujúce týždne sme pozorovali vtáky pri kŕmení.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Napíš na základe ukážky, ktorá surovina škodí vtákom.

09. V ktorej možnosti je správne uvedený pracovný postup ukážky?

A	B	C	D
1. Vložiť masť.	1. Pridať suroviny.	1. Vložiť masť.	1. Pridať suroviny.
2. Pridať suroviny.	2. Premiešať zmes.	2. Premiešať zmes.	2. Vložiť masť.
3. Premiešať zmes.	3. Vytvárať guľu.	3. Pridať suroviny.	3. Vytvárať guľu.
4. Vytvárať guľu.	4. Vložiť masť.	4. Vytvárať guľu.	4. Premiešať zmes.

10. V ktorej možnosti je správne dokončenie vety na základe ukážky?

Premiešanú zmes uložíme najskôr

- A** na strom. **B** do krmidiel. **C** do chladničky. **D** na parapet.

11. Pán učiteľ pozoroval správanie vtákov.

Potom poznamenal: „Ak vtáky zmíknú, čakaj búrku.“

Pán učiteľ povedal

- A** pieseň.
 B príslovie.
 C porekadlo.
 D pranostiku.

12. Michal napísal do školského časopisu stručnú informáciu o tom, ako sa celá trieda postará o vtáčiky v zime. Čo napísal Michal?

- A** inzerát
 B oznam
 C reklamu
 D pozvánku

13. V ktorej možnosti nedochádza v obidvoch slovách pri výslovnosti k spodobovaniu?

- A** dobrôt, čas
 B sneh, strom
 C zob, vtáčiky
 D záhrad, zmes

14. Ktoré slovo z nasledujúcej vety je v akuzatívne mužského rodu jednotného čísla?

Už je tu čas začať pripravovať krmivo a príbytok pre vtáčiky.

- A** čas **B** krmivo **C** príbytok **D** vtáčiky

Ukážka 3

Šaliensky Maťko

Keď sa v mestečku Šaľa v roku 1991 zrodila iniciatíva zorganizovať súťaž v prednese slovenských povestí, v kalendári bolo meno Matej. A tak predseda Miestneho odboru Matice slovenskej v Šali MUDr. Svetozár Hikkel nazval súťaž podľa dátumu a miesta zrodu Šaliensky Maťko.

28. marca 2014 sa v Šali uskutočnil 21. ročník celonárodnej súťaže v prednese slovenskej povesti – Šaliensky Maťko. V Šali sa stretli nielen skvelí recitátori zo všetkých krajov Slovenska, ale aj gratulanti a popredné osobnosti.

Gratulantov bolo veľa, ale tie najkrajšie príhovory si mohli všetci prečítať vo výpravnom časopise. V ňom sme si mohli zaspomínať na všetkých vzácných hostí predchádzajúcich ročníkov Slniečka. Nechýbali ani také osobnosti ako Mária Ďuríčková, Anton Habovštiak, Ladislav Chudík, Maroš Kramár alebo Ján Kroner.

Mnohí z nich už len v zastúpení najbližších si od krstného otca Šalienského Maťka MUDr. Svetozára Hikkela, organizátora súťaže, prebrali krásne ocenenia z dielne maliara a ilustrátora Miroslava Regitka.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. Napíš na základe ukážky, od ktorého mesta je odvodené pomenovanie súťaže Šaliensky Maťko.

16. Kto je podľa ukážky zakladateľom súťaže Šaliensky Maťko?

- A Šaliensky Maťko
- B Mária Ďuríčková
- C Miroslav Regitko
- D Svetozár Hikkel

17. Na základe ukážky vo výpravnom časopise o súťaži si môžeme prečítať

- A** zoznamy najúspešnejších recitátorov jednotlivých ročníkov súťaže.
- B** informácie o vzniku súťaže Šaliansky Maťko a jej pravidlách.
- C** povesti, ktoré boli v jednotlivých ročníkoch najúspešnejšie.
- D** príhovory známych osobností k účastníkom súťaže.

18. Ktorým slovom sa končí tretí odsek ukážky?

- A** dátumu
- B** Kroner
- C** Maťka
- D** ilustrátora

19. Dokonči vetu podľa ukážky.

Šaliansky Maťko je súťaž v prednese _____.

20. Dokonči vetu.

Text, ktorý poskytuje čitateľovi presné a pravdivé informácie nazývame

_____.

21. V ktorej možnosti je uvedená správna osnova k ukážke?

A

1. Dátum súťaže.
2. Výpravny časopis.
3. Ocenenie víťazov.
4. Vznik súťaže.

B

1. Vznik súťaže.
2. Dátum súťaže.
3. Výpravny časopis.
4. Ocenenie víťazov.

C

1. Výpravny časopis.
2. Ocenenie víťazov.
3. Vznik súťaže.
4. Dátum súťaže.

D

1. Ocenenie víťazov.
2. Vznik súťaže.
3. Dátum súťaže.
4. Výpravny časopis.

Úlohy 22 – 30

22. V ktorej možnosti sú usporiadané slová v správnom abecednom poradí?

- A** červienka, d'ateľ, drozd, bocian
- B** havran, lastovička, holub, sokol
- C** pinka, rybárik, sýkorka, škovránok
- D** žltouchvost, vrana, vrabec, škorec

23. Vypíš z nasledujúcej ukážky citoslovce.

*Dobre sa drží krepké tielko.
No či už kopol do drievka
alebo krpcom o stebielko
– bác! Už sa leje polievka.*

24. Z nasledujúcej vety vypíš jednu zdrobneninu.

Podľa farby a tvaru vrchnáčika vie včelár rozoznať, kde je med a kde sú vajíčka.

25. V ktorej možnosti sú správne doplnené *i, í, y, ý* do slov v nasledujúcej vete?

Br_ ndzové p_ rohy v_ hrali cenu Maškrtného jaz_ čka.

- A** y, i, i, ý
- B** y, i, y, ý
- C** i, y, y, í
- D** i, y, i, í

26. V ktorej možnosti je slovo obsahujúce slabikotvornú spoluhlásku?

- A** straka
- B** slnko
- C** tráva
- D** kroj

27. V ktorej možnosti je uvedené príbuzné slovo k vybranému slovu?

- A** ryť – skryť
- B** zvyk – zvýšiť
- C** sypať – osýpky
- D** priemysel – premýšľať

28. V nasledujúcej vete nájdí sloveso a napíš ho v neurčitku.

Zemetrasenia, sopečné výbuchy a doby ľadové formovali tvar Zeme.

29. Napíš názov krátkeho poučného príbehu, v ktorom vystupujú zvieratá, rastliny alebo veci s ľudskými vlastnosťami.

30. Prečítaj si ukážku.

Raz ocitla sa malá krysa v pazúroch leva a náš kráľ chcel dokázať, že moc je občas veľkorysá, a tak jej život daroval. Iste sa pri tom bavil skvostne. Nemohol tušiť ani vo sne, že voľakedy sa mu zide pomoc krysy. Čo život nechcel, na najbližšom výlete lev spadol do siete a napriek revu iba bezmocne v nej visí. Pribehla krysa – hryzie, hryzie zas a zas: rozhrýzla sieť a takto leva zachránila.

Ktoré poučenie vyplýva z ukážky?

- A** Spoliehaj sa stále iba na svoje sily.
- B** Za dobré skutky vždy nás čaká odmena.
- C** Keď nevieš nič, len „iá-iá“, netvár sa, že si mocný lev.
- D** Pán kráľ, dosvedč mi, najmenší nepriatelia škodia najväčšmi!

KONIEC TESTU

Použitá literatúra

Knižné zdroje

Brezovická Šebeková, L.: *Medové príbehy*. Vrútky: Advent-Orion, spol. s. r. o., 2012, ISBN 978-80-7172-884-9.

Jean de La Fontaine: *Bájky. Lev a krysa*. Liptovský Mikuláš: Tranoscius a. s., 2001, s. 43. ISBN 8071401560.

Neposedné sýkorky. In Fífik. č. 12/2013, s. 6–7.

Pätnástročný Šaliasky Matko. In Slniečko. roč. 62, č. 06/2008. ISSN 0139-911X.

Internetové zdroje

Dostupné na: <http://www.teraz.sk/zo-skol/recept-na-vtaci-kolac/28653-clanok.html> [cit. 20-08-2014]